

Актуальні проблеми державного будівництва та місцевого самоврядування, конституційне, адміністративне, інформаційне, фінансове право, конституційний та адміністративний процес.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО СУТНОСТІ І ОЗНАК АДМІНІСТРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

БУГАЙЧУК Костянтин Леонідович

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач науково-дослідної лабораторії з
проблем протидії злочинності
Харківський національний
університет внутрішніх справ*

Проведення наукових пошуків щодо організації та здійснення публічного адміністрування в органах Національної поліції України вимагає проведення теоретичних досліджень, які спрямовані на визначення особливостей базових категорій, що мають використовуватися в управлінській діяльності цього центрального органу виконавчої влади. Одним із зазначених понять є, зокрема, «адміністративний менеджмент», що часто застосовується для позначення певних управлінських процесів в системі будь-якого державного органу, а отже пропонується тема набуває відповідної актуальності та своєчасності.

Велешук С.С. говорить, що під адміністративним менеджментом, слід розуміти управлінську діяльність яка передбачає встановлення, підтримку штатних параметрів функціонування організації шляхом чіткої формалізації, суворої регламентації, контролю і регулювання діяльності трудового колективу, що направлена на вирішення зовнішніх завдань, досягнення цільових орієнтирів, забезпечення стійкості організації в зовнішньому середовищі [1, с. 15].

Орликовський В.О. наводить тези про розуміння поняття адміністративного менеджменту як особливого виду менеджменту в організаціях публічного управління. Адміністративний менеджмент, на його переконання, вивчає державне управління, управлінські процеси, взаємовідносини між органами виконавчої влади, а також їх взаємодію із зовнішнім середовищем [2].

Гуторова О.О. подібно до попередніх поглядів підкреслює, що адміністративний менеджмент – менеджмент в органах державної влади та організаціях контролюючого та регулюючого профілю. Прикладом таких організацій та установ вчена називає адміністрації, інспекції та інші державні установи [3, с. 9-11]. Новікова М.М. досліджує адміністративний менеджмент як діяльність по управлінню всередині колективу підприємства, установи, організації, державного органу, що направлена на вирішення завдань, які пов'язані з їх місією та створення в колективі найкращих умов для її реалізації [4, с. 5].

Зазначені наукові позиції дають змогу визначити наступні узагальнення щодо сутності адміністративного менеджменту, як правової та управлінської категорії:

- це окремий вид загального менеджменту (певна управлінська діяльність);
- адміністративний менеджмент відбувається всередині певної організації (органу), частіше всього державного;
- адміністративний менеджмент, перш за все, пов'язується з внутрішніми управлінськими процесами органів державної влади;
- адміністративний менеджмент, як управлінський процес, використовує адміністративні (владні) методи управління;
- адміністративний менеджмент спрямований на вироблення та прийняття управлінських рішень органом влади, контроль за їх виконанням, побудову організаційної структури державного органу (організації) тощо;
- сучасний стан розвитку науки менеджменту говорить, про його певну трансформацію і відхід від суто адміністративних форм та методів, визнаючи демократичні форми прийняття рішень, впровадження принципу гласності та контролю громадськості за відповідними управлінськими процесами в державних органах.

Новікова М.М. до предмету адміністративного менеджменту відносить принципи і підходи до професійної організаційної діяльності у сфері

проектування й удосконалення адміністративно-управлінських технологій, побудови раціональних структур управління, формування таких відносин, які залучають працівників у реалізацію місії і цілей організації. Відповідно вищезазначеного вона виділяє два основних напрями адміністративного менеджменту: розробка раціональної системи управління організацією; побудова структури організації [4, с. 14].

Основними завданнями адміністративного менеджменту, на думку Гуторової О.О. є: реалізація статусу керівника; стабілізація структур організації; кооперація праці персоналу; супровід процесів функціонування; забезпечення виконавчої дисципліни; здійснення документообігу; реєстрація та оформлення звітності. В той же час об'єктом адміністративного менеджменту виступають відношення людей в процесі діяльності та відношення між представниками адміністрації з питань управління. З цього випливає те, що основна мета адміністративного менеджменту полягає в забезпеченні результативного функціонування організації (установи) на основі ефективної організації адміністративних процесів для задоволення цілей її функціонування [3, с. 17-18].

Поряд із дослідженням сутності адміністративного менеджменту певний науковий інтерес викликає його співвідношення із категорією адміністрування. Енциклопедія державного управління визначає адміністрування як вид організаційно-розпорядчої діяльності, спрямованої на підготовку та впровадження рішень, управління персоналом, надання послуг населенню [5]. Оболенський О.Ю. говорить про адміністрування, як про бюрократичний метод управління, який є прерогативою виконавчих органів влади або чиновника (особа, яка перебуває на класифікаційній державній службі, обіймає відповідальну посаду) [6, с. 9]. Разом з цим існують погляди, відповідно до яких менеджмент – це поняття, яке використовують переважно для характеристики процесів управління господарськими організаціями, в свою чергу адміністрування поширюється на управління державними установами або для позначення процесів керування діяльністю апарата управління підприємства [7]. Термін адміністрування описує діяльність щодо керівництва дорученою

ділянкою завдяки застосуванню адміністративних методів управління. Адміністрування, як функція управління, відповідно до класичною теорії управління включає: планування (постановку цілей і задач); організацію (створення формальної структури підпорядкованості і розподіл функцій між підрозділами); керівництво (оперативне прийняття рішень у вигляді наказів, розпоряджень, забезпечення узгодженості взаємодії усіх підрозділів); облік; контроль; аналіз [7].

Гордієнко Л.Ю. визначає зміст адміністрування близьким до такого, що визначений в теорії управління як адміністративний метод впливу керівного суб'єкта на об'єкт. На його думку це способи та прийоми, дії прямого й обов'язкового визначення поведінки та діяльності людей з боку відповідних керівних компонентів держави. Основними ознаками даних методів є: 1) прямий вплив на волю виконавців шляхом встановлення їх обов'язків, норм поведінки; 2) односторонній вибір способу вирішення існуючої проблеми, варіанта поведінки; 3) безумовна обов'язковість розпоряджень і вказівок [8, с. 21].

Отже зазначені погляди на сутність та ознаки адміністративного менеджменту та адміністрування дозволяє визначити наступні розуміння цих термінів та їх співвідношення:

– адміністрування та адміністративний менеджмент можна розглядати у якості певних систем управління внутрішніми процесами в державних органах (організаціях, установах), у цьому разі буде доцільним використовувати їх у якості синонімів, причому точнішим буде синонімічне ототожнення термінів адміністративний менеджмент та публічне адміністрування. Такий висновок зроблено на підставі того, що об'єктами як адміністративного менеджменту, так і публічного адміністрування у науковій літературі визнаються: визначення основних функцій державного органу; організаційні відносини всередині державних органів (публічної адміністрації); внутрішні управлінські процедури (виконання рішень, ухвалення документів); організація забезпечення діяльності органу за окремими напрямками (кадровому, інформаційному, документальному); розробка та оптимізація організаційних структур і т. ін.

– якщо адміністрування, розглядати у «процесуальному аспекті», то його можна уявити як сукупність адміністративних методів управлінської діяльності, які використовують уповноважені суб'єкти в рамках здійснення адміністративного менеджменту – розробки раціональної системи управління держаним органом та побудови його оптимальної організаційної структури.

Використана література:

1. Велещук С.С. Адміністративний менеджмент: сутнісні характеристики та основні завдання // Наука молода: Збірник наукових праць. Випуск 18 . Тернопіль: Економічна думка. 2012. С. 14-19
2. Орликовський М.О. Реформування системи адміністративного менеджменту в Україні // Ефективна економіка: електрон. журн. 2014. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3200> (дата звернення 15.01.18)
3. Адміністративний менеджмент: навч. посібник / О.О. Гуторова, О.М. Стасенко. Харків: ХНАУ. 2014. 383 с.
4. Новікова М.М. Конспект лекцій з дисципліни «Менеджмент і адміністрування». Харків. нац. ун-т міськ. госп–ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 98 с.
5. Енциклопедія державного управління у 8-ми томах. Том 8: Публічне врядування / наук. ред. колегія: В.С. Загорський (голова), С.О. Телешун (співголова) та ін., ЛРІДУ НАДУ. 2011. 630 с. «Публічне врядування і публічне адміністрування». С. 488-491. URL: <http://political-studies.com/?p=1286> (дата звернення 03.01.2018)
6. Оболенський О.Ю. Опорний конспект лекцій в навчальній дисципліні «Публічне управління»: наук, розробка. К.: НАДУ. 2011. 56 с.
7. Менеджмент: поняття та сутність. Необхідність управління організаціями. URL: <http://osvita.ua/vnz/reports/management/15415> (дата звернення 30.01.2018)
8. Гордієнко Л.Ю. Адміністративний менеджмент: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2016. 216 с.